

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

MOPHATO 12

SETSWANA PUO YA GAE (HL)

PAMPIRI YA BORARO (P3)

NGWANAITSEELE 2017

MADUO: 100

NAKO: Diura di le 2½

Pampiri e, e na le ditsebe di le 7.

DITAELO LE TSHEDIMOSSETSO

1. Pampiri e, e arogantswe ka DIKAROLO di le PEDI:

KAROLO A: Tlhamo (50)

KAROLO B: Ditlhangwa tsa tirisano (2 x 25) (50)

ELA TLHOKO: O tshwanetse go araba dipotso di le PEDI go tswa mo KAROLONG YA B.

2. Araba potso e le NNGWE go tswa mo go KAROLO A le di le PEDI go tswa mo go KAROLO B.
3. Kwala ka puo e o tlhatlhobiwang ka yona.
4. Simolola karolo NNGWE le NNGWE mo tsebeng e NTŠHWA.
5. O tshwanetse go rulaganya (sk. letlhomeso la dikakanyo/lenaneopaakanyo/mmapa wa dikakanyo/dintlhakgolo, jj), runa (tseleganya) o be o tlotlhe tiro ya gago diphoso. Thulaganyo e tshwanetse go tlhagelela PELE ga tlhamo.
6. Ipaakanyo kana setlhangwa sa ntlha se supuwe jalo ka botlalo. O gakololwa go thala mola go kgabaganya ipaakanyo kana setlhangwa sa ntlha.
7. O gakololwa go dirisa nako ya gago ka mokgwa o o latelang:
- KAROLO YA A: Metsotso e le 80
- KAROLO YA B: Metsotso e le (2 x 35) 70
8. Nomora dikarabo ka nepagalo go latela thulaganyo ya dinomoro e e dirisitsweng mo pampiring ya dipotso.
9. O se ka wa tsenyeletsa setlhogo fa o bala mafoko.
10. Kwala ka mokwalo o o buisegang.

KAROLO YA A: TLHAMO**POTSO 1**

Kwala tlhamo ya boleele jwa mafoko a a ka nnang 400–450 ka NNGWE FELA ya ditlhogo kgotsa ditshwantsho tse di neilweng. Fa o dirisa setshwantsho go kwala tlhamo, se neele setlhogo se se maleba. O se ka wa lebala go thala letlhomeso kana lenaneopaakanyo, go thagisa setlhangwa sa ntlha le go se runa pele o kwala sa bofelo.

- 1.1 Bopelotshetlha ga bo duele. [50]
- 1.2 Maraganelateng a bana ba mpa ga a tsenwe. [50]
- 1.3 Fa nka falola marematlou ka dinaledi ... [50]
- 1.4 Boleng jwa ranta ke tlhobaboroko. [50]
- 1.5 Serutwa sa Setswana se tshwanetse go tsewa tsia jaaka dirutwa tse dingwe. [50]
- 1.6 Setso mo malatsing ano, ke kgomo ya mošate. Dumela kgotsa o ganetse. [50]
- 1.7 Ditshwantsho tse di mo go tsebe 3 le 4 di ka tsosa maikutlo kgotsa tsibogo e e rileng. Tlhopha setshwantsho se le SENGWE mme o kwale tlhamo ka ga sona. Neela tlhamo ya gago setlhogo se se maleba. Nomora potso ya gago go nna (1.7.1 KGOTSA 1.7.2).

ELA TLHOKO: Setshwantsho se o se tlhophileng se tshwanetse go nyalana le diteng tsa tlhamo ya gago.

1.7.1

[City Press, 5 Seetebosigo 2016]

[50]

1.7.2

[City Press, 4 Lwetse 2016]

[50]

PALOGOTLHE YA KAROLO YA A: 50

KAROLO YA B: DITLHANGWA TSA TIRISANO**POTSO 2**

Araba dipotso di le PEDI fela mo karolong e. Karabo e nne boleele jwa mafoko a a ka nnang 180–200 (diteng fela). O gakololwa go runa le go tlotlha setlhangwa sa gago diphoso.

2.1 LEKWALO LA BOTSALANO

O ne o jetse tsala ya gago nala ka malatsi a boikhutso. Mo kwalele lekwalo o mo leboge ka tsela e bagaabo ba neng ba go tshotse ka yona.

[25]**2.2 LEKWALO LA SEMMUSO**

Porofense ya lona e dirile bontle mo dikgaisanong tsa bolotloa. Kwalela mokatisi wa setlhophha sa bolotloa sa porofense o mo akgolele tiro ya manonthlotlho a ba a dirileng kwa dikgaisanong tsa diporofense.

[Semphete, 20 May 2016]

[25]**2.3 TSA BOTSHELO JWA MOSWI**

Moagisani wa gago ke mongwe wa badiramoepong ba ba tlhokafetseng mo kotsing kwa tirong. Botsamaisi jwa moepo bo kopile ba lesika go ba romelela tsa botshelo jwa moswi. Kwala tsa botshelo jwa moswi jo bo tlaa romelelwang botsamaisi. Se lebale go kwala leboko la thoriso la kgoro ya moswi jaaka o le neilwe ke lelapa. (Gakologelwa gore go buiwa ka ga moswi e seng motshedi.)

[25]

2.4 PEGELO

O dira ka go rekisa matlo, mme go nnile le diphoso mo matlong a lo a rekisitseng ngogola. O kopilwe ke setheo sa lona go dira dipatlisiso ka ga diphoso tseo le seemo sa matlo ao. Kwala pegelo ka ga dipatlisiso tseo. Gakologelwa go tlhagisa diphithhelelo le dikatlanegiso.

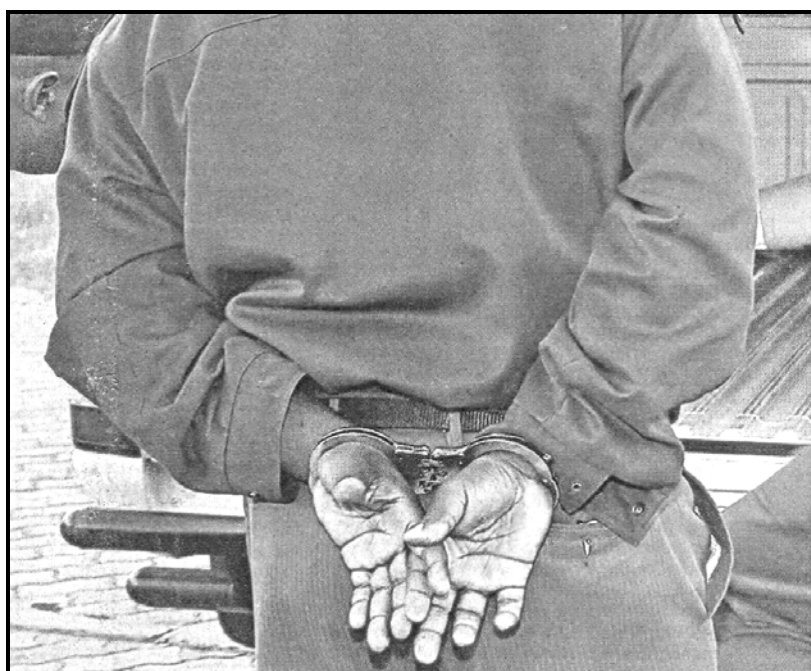

[BUA MOAGI, Tlhagiso ya 4, 2016]

[25]

2.5 ATHIKELE YA LOKWALODIKGANG

Kwala athikele ya lokwalodikgang ka ga bosenyi jo bo diragalang mo motseng wa lona.

[The New Age, 18 Sedimonthole 2015]

[25]

2.6 POTSOTHERISANO

O mogakolodi wa mokhanselara wa motse mme o go kopile go tlhokomela gore setheo se se dirang tsela mo motseng wa lona se dira tiro e e duleng diatla. Kwala potsotherisano e o nnileng le yona le motsamaisi wa setheo seo kwa tshimologong ya tiro.

[Semphete, 20 May 2016]

[25]

PALOGOTLHE YA KAROLO YA B:
PALOGOTLHE:

50
100